

Nr 414

Av herr **Fredriksson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 55, med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 55 framlägges förslag om en allmän pensionsreform samt riktlinjerna för det fortsatta arbetet för reformens genomförande.

Väl medvetna om att de föreslagna riktlinjerna endast skall läggas till grund för detaljutformning av ett nytt pensionssystem och att det med hänsyn därtill kan anses för tidigt att nu ta ställning till detaljerna, önskar vi dock redan nu framhålla vissa synpunkter beträffande den fortsatta utformningen.

På sidan 106 i propositionen anföres beträffande pensionsåldern bl. a. att under diskussionen i pensionsfrågan har man i stort sett varit ense om att den generella pensionsåldern bör vara 67 år. Denna mening biträdades av departementschefen. Vidare anföres i propositionen: "Att man tillämpar en pensionsålder av 67 år, innebär inte, att man utesluter möjligheten att ge pension dessförinnan åt grupper eller enskilda, som har behov därav. Här blir utformningen av invalidpensionen av särskild betydelse. Vid det fortsatta arbetet med pensionsreformen måste stor uppmärksamhet ägnas åt frågan, i vilken utsträckning man inom ramen för invalidpensioneringen kan tillgodose önskemålet, att personer inom vissa arbetsområden, där man relativt tidigt måste lämna arbetet, skall få pension från det nya pensionssystemet före 67 års ålder." Av det sagda framgår att departementschefen inte står främmande för spørsmålet att vissa grupper bör kunna beredas lägre pensionsålder, ehuru väl meningen synes vara, att en tidigare pensionering skall ordnas inom invalidpensioneringens ram.

En speciell grupp arbetstagare, som bör infogas i diskussionen om en lägre pensionsålder än 67 år, är gruvarbetare under jord. För denna grupp bör det vara möjligt att generellt fastställa pensionsåldern avsevärt lägre än 67 år, oavsett hur invalidpensionen kommer att utformas. Visserligen är inte alla förekommande yrken under jorden lika pressande, men som regel är gången den att den yngre arbetskraften användes i det tyngsta arbetet under den tiden då arbetsförmågan är som bäst (mellan 20 och 50 år) för att sedan, när arbetsförmågan minskar, placeras i lättare arbeten under jord eller, när så erfordras ur skyddssynpunkt (t. ex. vid silikos) placeras i arbete ovan jord. Det sistnämnda förhållandet är vid våra gruvor mycket vanligt.

Längre utläggningar skall icke göras till motivering för det gamla kravet om sänkt pensionsålder för gruvarbetarna, men vi önskar dock framhålla att gruvarbetet i stor utsträckning är hårt och pressande. Gruvluften är ofta tung och osund. Risken för stendammlunga är stor, vars följdverkningar ofta medför fullständig arbetsoförmåga eller i många fall andningsbesvär särskilt vid stigande ålder. Antalet olycksfall med dödlig utgång är också påfallande stort. Åberopas kan också, att pensionering av gruvarbetare sker vid avsevärt tidigare ålder än 67 år i de flesta andra länder. Här följer några exempel:

	Pensionsålder	Kvalifikationstid för rätt till full pension
USA	60 år	20 år, inkl. militärtjänst
England	65 „	16 „
Nya Syd-Wales m. fl. i		
Australien	60 „	20 „
Belgien	55 „	30 „
Bulgarien	50 „	15 „
Tjeckoslovakien	55 „	25 „
Frankrike	50 „	20 „
Nederländerna	55 „	15 „

Den administrativa lösningen av frågan om sänkt pensionsålder för arbetare under jord borde kunna lösas relativt enkelt, synes det oss. Man skulle t. ex. kunna tänka sig en sådan regel, att arbete under jord gav förmånligare kvalifikationsvillkor än arbete ovan jord. Förslagsvis kunde 30 tjänstår under jord kvalificera till pension vid 60 års ålder, sedan systemet trätt i full funktion. Övergångsbestämmelserna bör då utformas med hänsyn därtill.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t förordar att vid den fortsatta utformningen av pensionssystemet hänsyn tages till de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 28 februari 1958

T. Fredriksson

Hernfrid Bark

R. Lassinantti

Sven Mellqvist

E. Oskar Åkerström